

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ТРИАНГЛЕ ИЗМЕЂУ МАГИСТРАЛНЕ ПРУГЕ БР. 110,
СУБОТИЦА – БОГОЈЕВО – ДРЖАВНА ГРАНИЦА – (ERDUT) И
РЕГИОНАЛНЕ ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПРУГЕ БР. 207, НОВИ САД – ОЦАЦИ –
БОГОЈЕВО У К.О. СОНТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

Е – 2910/1

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ

др Тамара Зеленовић Васиљевић

ВД ДИРЕКТОРА

Предраг Кнежевић, дипл. правник

Апатин, јун 2024. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: др Тамара Зеленовић Васиљевић

СТРУЧНИ ТИМ:

- мр Рита Барјактаровић, дипл. биол.
- Зоран Кордић, дипл. инж. саоб.
- Тања Ковачевић, маст.инж.арх.
- Марија Зец, маст.инж.саоб.
- Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
- Маринко Гиздавић, инж.електр.
- Милан Жижић, дипл.инж.маш.
- Бане Свитлица, геод.техн.
- Теодора Томин Рутар, дипл.правник
- Дејан Илић, грађ. техн.
- Драгана Митић, екон.техн.

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	2
2. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	3
2.1. ПРАВНИ ОСНОВ	3
2.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ И ПОВОД ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА	5
3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА	6
3.1. ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПЛАНА	6
4. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ	8
5. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА	9
5.1. САДРЖАЈ ПЛАНА	9
5.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА	11
6. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	11
7. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)	12
8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	13
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	15
1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	15
2. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	16
3. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА	18
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	21
1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	21
2. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	23
3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	25
3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА	25
3.2. ИНФРАСТРУКТУРА	26
3.2.1. Саобраћајна инфраструктура	26
3.2.2. Водна и комунална инфраструктура	26
3.2.3. Електроенергетска инфраструктура	28
3.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	28
3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	30
3.5. ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ	30
3.6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЂА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И РАТНИХ РАЗАРАЊА	32
4. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА	32
5. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА	34
6. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА	37
IV ПРОГРАМ ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)	38
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА	38

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	39
3. МОНИТОРИНГ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	39
4. ЗАКОНСКИ ОКВИР	42
5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	43
6. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	44
V ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	44
1. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	44
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	46
VI ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА	47
VII ИДЕНТИФИКАЦИЈА МОГУЋИХ ПРЕКОГРАНИЧНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	48
VIII ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	48
IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	49

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ТРИАНГЛЕ ИЗМЕЂУ МАГИСТРАЛНЕ ПРУГЕ БР. 110, СУБОТИЦА – БОГОЈЕВО
– ДРЖАВНА ГРАНИЦА – (ERDUT) И РЕГИОНАЛНЕ ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПРУГЕ БР. 207, НОВИ
САД – ОЦАЦИ – БОГОЈЕВО У К.О. СОНТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

СПИСАК ТАБЕЛА

Табеле

Табела 1: Попис органа и институција од значаја за израду Плана.....	13
Табела 2: Преглед индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Плана	17
Табела 3: Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја.....	18
Табела 4: Компатибилност циљева Плана и СПУ	20
Табела 5: Планска решења обухваћена стратешком проценом утицаја	22
Табела 6: Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења	24
Табела 7: Карактеристике утицаја у фази изградње планиране инфраструктуре и објеката који су предмет израде Просторног плана	34
Табела 8: Карактеристике утицаја у фази експлоатације планираних инфраструктурних и других објеката који су предмет Просторног плана	34
Табела 9: Вредновање карактеристика утицаја Плана	35
Табела 10: Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката.....	36
Табела 11: Највиши дозвољени нивои спољне буке LAeq у dB	41

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије”, бр. 135/04 и 88/10) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања плана.

Одлуку о изради извештаја о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана, по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

На основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације железничке триангле између магистралне пруге бр. 110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut) и регионалне железничке пруге бр. 207, Нови Сад – Оџаци – Богојево у К.О. Сонта („Службени лист општине Апатин”, број 23/2023) (у даљем тексту: **План**), приступило се изради Плана детаљне регулације железничке триангле између магистралне пруге бр.110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut) и регионалне железничке пруге бр. 207, Нови Сад – Оџаци – Богојево у К.О. Сонта (у даљем тексту: План).

Одељење за стамбено комуналну делатност, заштиту животне средине, урбанизам, грађевинске и имовинско правне послове Општинске управе општине Апатин донело је Одлуку о изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације железничке триангле између магистралне пруге бр. 110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut) и регионалне железничке пруге бр. 207, Нови Сад – Оџаци – Богојево у К.О. Сонта на животну средину под редним бројем 501-146/2023-IV/02, од 17.10.2023. године.

Носилац израде Плана је Општинске управа општине Апатин, Одељење за стамбено комуналну делатност, заштиту животне средине, урбанизам, грађевинске и имовинско правне послове.

Обрађивач Плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад.

Циљ израде Плана је стварање услова за реализацију железничке пруге – триангле магистралне и регионалне железничке пруге као и обезбеђење површина за уређење, инфраструктурно опремање, изградњу и коришћење предметног простора.

Принципи планирања, коришћења, уређења и заштите простора у обухвату Плана засниваће се на принципима рационалне организације и уређења простора, са могућностима реализације и одрживим планирањем.

На основу Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23), после спровођења процедуре раног јавног увида и прибављања услова и мишљења надлежних установа, органа и предузећа, приступило се изради Нацрта, као финалне фазе израде овог Плана.

Извештајем о стратешкој процени су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана, и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Непосредан повод за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја је обавеза произашла из Одлуку о изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације железничке триангле између магистралне пруге бр. 110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut) и регионалне железничке пруге бр. 207, Нови Сад – Оџаци – Богојево (у даљем тексту: **Стратешка процена**). Стратешком проценом су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

Стратешка процена утицаја на животну средину представља инструмент којим се стварају услови за оптималну заштиту животне средине у процесу просторног планирања и представља свеобухватан, комплексан и јединствен поступак.

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10) дефинисани су принципи: одрживог развоја, социјалне прихватљивости, економске оправданости и еколошке одрживости у смислу полазних основа просторног планирања.

Одредбама члана 4. овог Закона утврђена су начела стратешке процене:

- Одрживог развоја;
- Интегралности;
- Предострожности;
- Хијерархије и координације;
- Јавности.

На тај начин обезбеђује се оквир за усклађивање техно-економских, друштвених и природних система у целокупном развоју, укључујући и просторни развој. На принципима економичности користе се природне и створене вредности, с циљем да се очува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

То се постиже разматрањем и укључивањем кључних аспеката животне средине у припрему и усвајање планова, пројеката и програма, утврђивањем услова за очување природних и створених вредности.

Укључивањем услова заштите животне средине у Просторни план кроз инструмент стратешке процене, даје се обавезујући - интегрални оквир заштите, реализацијом кроз одговарајуће међусекторске планове, програме и пројекте. У превентивном смислу, свака активност је планирана, односно свако планско решење је дефинисано с циљем да се спрече или смање негативни утицаји, обезбеди рационално коришћење ресурса, а ризик од акцидената и негативних утицаја на људе сведе на минимум.

У складу са законским одредбама, Извештај о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину структурално обрађује:

- (1) Полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
- (2) Циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисање проблема и проналажење решења);
- (3) Стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу - дефинисање матричног оквира процене);

- (4) Смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења Просторног лана);
- (5) Програм праћења стања животне средине (мониторинг - оквир за праћење спровођења Плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
- (6) Коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
- (7) Начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
- (8) Закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Као основно опредељење, испоштоване су смернице просторно - планске документације вишег реда.

За потребе израде Просторног плана коришћена је и релевантна планска, информациона и техничка документација, као и подаци добијени од надлежних органа и институција.

2. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за израду Плана детаљне регулације железничке триангле између магистралне пруге бр. 110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut) и регионалне железничке пруге бр. 207, Нови Сад – Оџаци – Богојево у К.О. Сонта представља Одлука о изради Плана детаљне регулације железничке триангле између магистралне пруге бр. 110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut) и регионалне железничке пруге бр. 207, Нови Сад – Оџаци – Богојево у К.О. Сонта („Службени лист општине Апатин“, број 23/2023).

Одељење за стамбено комуналну делатност, заштиту животне средине, урбанизам, грађевинске и имовинско правне послове Општинске управе општине Апатин донело је Одлуку о изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације железничке триангле између магистралне пруге бр. 110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut) и регионалне железничке пруге бр. 207, Нови Сад – Оџаци – Богојево у К.О. Сонта на животну средину под редним бројем 501-146/2023-IV/02, од 17.10.2023. године.

Садржина и начин израде Плана регулисани су Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23), и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19).

План и Стратешке процена се израђује на основу Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“ број 32/19), те пратећих закона:

- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 113/17-др. закон, 27/18-др. закон, 9/20-др. закон, 92/23)

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС и „Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“, бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16-УС, 24/18, 41/18, 41/18-др. закон, 87/18, 23/19, 128/20-др. закон и 76/23);
- Закон о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, број 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15-др.закон, 83/18, 9/20 и 62/23);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06 и 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др. закон и 35/23);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 101/15, 95/18-др. закон и 40/21, одредбе чл. 54-57. овог закона примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14, 95/18-др. закон, 40/21 и 62/23);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка б) и став 2. у делу који се односи на тачку б) и члан 14. став 2.);
- Закон о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС“, број 40/21);
- Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС“, број 40/21 и 35/23);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, број 36/09);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/18);
- Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16, 83/18, 95/18-др. закон и 10/19-др. закон);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др. закон);
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС“, број 54/15);
- Закон о култури („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 13/16, 30/16-исправка, 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23);

- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон, 6/20 и 35/21-др. пропис);
 - Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон и 71/21);
 - Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
 - Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12);
- као и други законски и подзаконски акти који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

2.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ И ПОВОД ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Плански основ за израду Плана, представља Просторни план општине Апатин („Службени лист општине Апатин“, бр. 6/2013).

„ II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

6.1. Саобраћај

Железнички саобраћај

Железнички саобраћај дефинише модернизацију и реконструкцију постојећих капацитета, изградњу нових станичних и сигнално-сигурносних објеката, као и ревитализацију деоница које ће бити у функцији ИЛЦ-а. У перспективном развоју јавног путничког приградског и градског саобраћаја, кроз ППРС, РПП АПВ и усвојена планска документа општине Апатин (ГП Апатина), дата је могућност реализације овог вида јавног саобраћаја увођењем лаког шинског система (Light railway transport - LRT).

Овим се стварају планске претпоставке за повезивање са мрежом магистралних пруга и повећање учешћа железничког саобраћаја у домаћој и међународној транспортној подели рада.

Основна планска решења подразумевају изградњу недостајућих капацитета, посебно у делу новопланираног ИЛЦ-а, као и реконструкцију и модернизацију постојећих капацитета:

- магистралне пруге (Е-771, Суботица - Богојево - државна граница - (Erdut));
- локалне (перспективне и регионалне) пруге Сонта - Апатин;
- туристичке пруге Сонта - Апатин - Сомбор - Бачки Брег - (Ваја).

III ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

1.6. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре

1.6.1. Саобраћајна инфраструктура

Железнички саобраћај

При изградњи железничких капацитета на простору Општине потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко-технолошке студије које ће тачно дефинисати све потребне активности у оквиру обнове, реконструкције које ће задовољити све услове и нормативе из Закона о железници, као и нормативе ЈП „Железнице Србије“.

У случајевима изградње нове железничке пруге обавезна је израда плана детаљне регулације. Приликом реконструкције постојећих железничких капацитета реализација реконструкције се обавља на основу пројектно-техничке документације и услова из Просторног плана.

Елементи (препоруче) железничких пруга дати су у следећој табели:

Железничке пруге	Магистралне	Остале	Индустр.пруга (колосек)
ширина коридора (m)	400	400	
ширина пружног појаса (m)	16 (12 у насељу)	16 (12 у насељу)	
ширина колосека (mm)	1435	1435	1435
минимални полупречник кривине Rmin (m)	300	300	180
макс.нагиб нивелете (°)	12,5	25	25
носивост (kN)	225 kN	180 kN	(150)180 kN
V _{рас} (km/h)	250	120	60

Приликом свих интервенција у смислу изградње, реконструкције свих објеката железничке инфраструктуре ближе пројектно-техничке услове треба тражити од ЈП „Железнице Србије“, која је задужена за одржавање и развој железничке инфраструктуре...” .

3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

3.1. ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПЛАНА

Почетна тачка описа обухвата Плана, тачка број 1 се налази на тремеђи катастарских парцела број 8319/2, 8317 и 7969.

Након тачке број 1 граница наставља у правцу југа пратећи источну међу катастарске парцеле број 8319/2 све до тремеђе катастарских парцела број 8319/2, 7773/2 и 7774. Од тремеђе граница се простира у правцу југоистока редом секући катастарске парцеле број 7774, 7775, 7776/1, 7776/2, 7777, 7778, 7779 све до југозападне међе катастарске парцеле број 7781/1 на приближној удаљености од 5 метара у односу на тремеђу катастарских парцела број 7781/1, 7781/2 и 8319/2. Даље граница наставља истим правцем пратећи североисточну и источну међу катастарске парцеле број 8319/2 све до тачке број 2 која се налази на петомеђи катастарских парцела број 8319/2, 8319/1, 7728/2, 7729 и 5571.

Од тачке број 2 граница у правцу југозапада прати југоисточну међу катастарске парцеле број 5571 у приближној дужини од 44 метра, после чега се граница ломи у правцу југоистока и по планираној регулацији пруге сече редом катастарске парцеле број 7733, 7732, 7731, 7730, 7729, 7728/2, 7728/1, 7727/3, 7727/2, 7727/1, 7726, 7725, 7724/2, 7724/1, 7723, 7722, 7721/2, 7721/1, 7720, 7719, 7718/2, 7718/1, 7717, 7716/2, 7716/1, 7715/2, 8424, 8428/1, 10065, 8426 и 8431. Граница се затим прелама у правцу североистока и пратећи планирану регулацију канала сече катастарске парцеле број 8431, 8432, 10065, 7711/2 и 7711/1. Даље се граница ломи у правцу југоистока секући у приближној дужини од 17 метара катастарске парцеле број 7711/1, 8432 и 8433 до северозападне међе катастарске парцеле број 8434/1 на приближној удаљености од 19 метара у односу на тремеђу катастарских парцела број 8431, 8434/1 и 8433. У наставку граница се пружа правцем југозапада пратећи планирану регулацију канала у приближној дужини од 72 метра успутно секући катастарске парцеле број 8434/1 и 8431, даље се граница обухвата прелама у правцу југоистока пратећи планирану границу регулације пруге

и успутно секући катастарске парцеле број 8431 и 8434/1 до северозападне међе катастарске парцеле број 8434/5. Граница пратећи северозападну међу катастарске парцеле број 8434/5 у правцу североистока приближно 4 метра долази до тачке број 3 која се налази на тремеђи катастарских парцела број 8431, 8434/1 и 8434/5.

После тачке број 3 граница се креће у правцу североистока пратећи северозападну међу катастарске парцеле број 8434/5 до тремеђе катастарских парцела број 8434/5, 8434/4 и 8434/2. После тремеђе граница у правцу југоистока прати североисточну међу катастарске парцеле број 8434/5 и пресеца катастарске парцеле број 8556 и 8561 до северозападне међе катастарске парцеле број 8560/1 на приближној удаљености од 37 метара у односу на тремеђу катастарских парцела број 8560/1, 8556 и 8557. Даље граница у правцу југозапада прати планирану регулацију канала у дужини од 32 метра кроз катастарску парцелу број 8560/1, даље граница у истом правцу наставља да прати планирану регулацију пруге још приближно 35 метара, након чега се прелама у правцу југоистока настављајући да прати планирану регулацију пруге кроз катастарску парцелу број 8560/1 још приближно 144 метра. Граница се поново прелама у правцу североистока кроз катастарску парцелу број 8560/1 пратећи планирану регулацију потока, затим граница се ломи у правцу југоистока секући катастарске парцеле број 8557, 10067 и 8560/2, а даље још 58 метара у правцу југозапада константно пратећи планирану регулацију потока. У наставку граница правцем југоистока прати планирану регулацију пруге секући катастарску парцелу број 8560/2, након чега се прелама у правцу североистока пратећи планирану регулацију потока све до тачке број 4 која се налази на тремеђи катастарских парцела број 8560/2 и 8575 (катастарска општина Сонта, Општина Апатин) и 2995 (катастарска општина Богојево, Општина Оџаци).

Од тачке број 4 граница се креће правцем запада границом између катастарских општина Сонта и Богојево, пратећи јужне међе катастарских парцела број 8560/2 и 8574 (катастарска општина Сонта) до четворомеђе катастарских парцела број 8573 и 8574 (катастарска општина Сонта) и 2996 и 3045 (катастарска општина Богојево). После четворомеђе граница правцем северозапада прати југозападну међу катастарске парцеле број 8574 и сече катастарску парцелу број 10067 до тачке број 5 која се налази на тремеђи катастарских парцела број 10067, 8568 и 8564/1.

Након тремеђе на којој се налази тачка број 5 граница у правцу североистока прати регулацију канала приближно 78 метара, након чега се прелама у правцу северозапада пратећи планирану регулацију пруге секући катастарску парцелу број 8560/1 приближном дужином од 160 метара. Граница се затим ломи у правцу југозапада, а потом и северозапада пратећи планирану регулацију канала, успутно секући катастарске парцеле број 8560/1, 8562/2 и 10066 до тремеђе 10066, 8431 и 8434/5 на којој се налази тачка број 6.

Од тачке број 6 граница у правцу североистока прати југозападну међу катастарске парцеле број 8434/1 у приближној дужини од 51 метар, после чега се граница прелама у правцу северозапада пратећи планирану регулацију пруге, успутно секући катастарске парцеле број 8431 и 8426, у наставку граница прати планирану регулацију потока секући катастарске парцеле број 8426, 10065 и 8428/1. У наставку граница се пружа у правцу северозапада, прати планирану регулацију пруге секући редом катастарске парцеле број 8428/1, 8424, 7717, 7718/1, 7718/2, 7719, 7720, 7721/1, 7721/2, 7722, 7723, 7724/1, 7724/2, 7725, 7726, 7727/1, 7727/2, 7727/3, 7728/1, 7728/2, 7729, 7730, 7731, 7732, 7733, 7734 и 5571 до тачке број 7 која се налази на тремеђи катастарских парцела број 5571, 7659 и 5573/45.

Након тачке број 7 граница у правцу севера прати западну међу катастарске парцеле број 5573/44 до четворомеђе катастарских парцела број 7658/1, 7636/29, 5573/42 и 5573/44. Од четворомеђе граница у правцу североистока прати северозападну међу катастарске парцеле број 5573/44 и долази до тромеђе на којој се налази тачка број 1, која је уједно и почетна тачка описа обухвата Плана.

Површина обухвата плана износи 7,75 ха, све у катастарској општини Сонта.

4. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

Просторна дефиниција обухваћеног простора предвиђена за урбанистичку разраду – простор између две железничке пруге, налази се у ванграђевинском подручју, у јужном делу општинског простора, уз границу са општином Оџаци.

У оквиру предметног локалитета у постојећем стању, налазе се сегменти категорисаних пруга: магистралне бр.110 и регионалне бр.207, делови каналске мреже и пољопривредно земљиште.

Предметна пруга укршта се са мелиорационим каналима 1, 1-8-1, 1-8-1-1 и 1-8-1-1-1 хидромелиорационог система за одводњавање Богојево. Површина система за одводњавање Богојево износи 2 820 ха. Број мелиорационих канала у систему је 27 са укупном дужином каналске мреже од 55,7 km и површином под каналима од 79,5 ха. Евакуација вода са система врши се помоћу црпне станице Богојево, укупног капацитета 2,64 m³/s. Реципијент хидромелиорационог система је Хс ДТД Бечеј - Богојево. Систем се простира кроз катастарске општине Сонта и Богојево.

Подаци о водним објектима у обухвату Плана:

Канал 1 (катастарска парцела број 2995 катастарска општина Сонта):

- стационача km 5+985
- кота пројектованог дна 78.25 mnm
- ширина дна 1,0 m
- нагиб косина у односу 1:2
- пад дна нивелете дна 0,13 ‰

Канал 1-8-1 (катастарска парцела број 10067 катастарска општина Сонта):

- стационача km 1+615
- кота пројектованог дна 78.25 mnm
- ширина дна 1,0 m
- нагиб косина у односу 1:2
- пад дна нивелете дна 0,18 ‰

Канал 1-8-1-1 (катастарска парцела број 10066 катастарска општина Сонта):

- стационача km 0+625
- кота пројектованог дна 79.37 mnm
- ширина дна 1,0 m
- нагиб косина у односу 1:1,5
- пад дна нивелете дна 0,5 ‰

Канал 1-8-1-1-1 (катастарска парцела број 10065 катастарска општина Сонта):

- стационача km 0+300
- кота пројектованог дна 79.57 mnm
- ширина дна 1,0 m
- нагиб косина у односу 1:1,8
- пад дна нивелете дна 0,25 ‰

На простору обухваћеном Планом, према допису надлежног комуналног предузећа, не налазе се постојеће инсталације насељског водовода и канализације.

Осим укрштања са каналима 1-8-1, 1-8-1-1, 1-8-1-1-1, из хидромелиорационог система за одводњавање „Богојево“, некатегорисаном путном мрежом (атарски путеви) предложена траса пруге се не укршта са саобраћајном инфраструктуром истог и вишег нивоа односно са инфраструктуром других видова саобраћаја. Геометријски и нивелационо предлог трасе пруге је доста квалитетно положен и нема посебних просторних ограничења у смислу проласка трасе кроз обухваћени општински простор Апатина.

Конфликтна места су укрштаји трасе планиране пруге са каналима, као и укрштаји са атарском путном мрежом.

5. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА

5.1. САДРЖАЈ ПЛАНА

Садржина Плана дефинисана је Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

План се састоји од текстуалног и графичког дела.

У наставку је дат преглед поглавља која План структурално садржи, као и преглед графичких прилога на којима су приказана планска решења:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

I ОПШТИ ДЕО

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.1. ПРАВНИ ОСНОВ

1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ

2. ОПИС ГРАНИЦЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

3. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

ПЛАНСКИ ДЕО

I ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

1. ОПИС И КРИТЕРИЈУМИ ПОДЕЛЕ НА КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЦЕЛИНЕ ИЛИ ЗОНЕ

1.1. ЗОНА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

1.2. ЗОНА ВОДНОГ ЗЕМЉИШТА

2. ДЕТАЉНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА

2.1. НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА

2.1.1. Саобраћајне површине

2.1.2. Коридори каналске мреже

2.2. БИЛАНС ПОВРШИНА

3. ПОПИС ПАРЦЕЛА И ОПИС ЛОКАЦИЈА ЗА ЈАВНЕ ПОВРШИНЕ, САДРЖАЈЕ И ОБЈЕКТЕ

4. РЕГУЛАЦИОНЕ ЛИНИЈЕ УЛИЦА И ЈАВНИХ ПОВРШИНА И ГРАЂЕВИНСКЕ ЛИНИЈЕ СА ЕЛЕМЕНТИМА ЗА ОБЕЛЕЖАВАЊЕ НА ГЕОДЕТСКОЈ ПОДЛОЗИ

4.1. ПЛАН РЕГУЛАЦИЈЕ

4.2. ПЛАН НИВЕЛАЦИЈЕ

4.3. ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ, ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ И ФОРМИРАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ПАРЦЕЛЕ

4.3.1. Правила парцелације

4.3.2. Правила препарцелације

4.3.3. Формирање грађевинске парцеле

**5. КОРИДОРИ, КАПАЦИТЕТИ И УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЗЕЛЕНИЛА
СА УСЛОВИМА ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ**

5.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

5.1.1. Услови за уређење саобраћајне инфраструктуре

5.1.2. Услови за изградњу саобраћајне инфраструктуре

5.1.3. Услови за прикључење на саобраћајну инфраструктуру

5.2. ВОДНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

5.2.1. Услови за уређење водне и комуналне инфраструктуре

5.2.2. Услови за изградњу водне и комуналне инфраструктуре

5.2.3. Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

5.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

5.3.1. Услови за уређење електроенергетске инфраструктуре

5.3.2. Услови за изградњу електроенергетске инфраструктуре

5.3.3. Услови за прикључење на електроенергетску инфраструктуру

5.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

5.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА (ЕК) ИНФРАСТРУКТУРА

5.5.1. Услови за уређење ек инфраструктуре

5.5.2. Услови за изградњу електронске комуникационе (ЕК) инфраструктуре

5.5.3. Услови за прикључење на ЕК инфраструктуру

6. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

6.1. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

6.2. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

7. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

7.1. МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ

7.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

7.3 МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА

**8. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА
И УСЛОВИ И ЗАХТЕВИ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПОТРЕБАМА ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ**

8.1. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

8.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈЕ И ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИХ УДЕСА

8.3. УСЛОВИ И ЗАХТЕВИ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПОТРЕБАМА ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ

**9. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ
ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ**

II ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПО ЗОНАМА

2.1. ЗОНА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

2.2. ЗОНА ВОДНОГ ЗЕМЉИШТА

3. ИНЖЕЊЕРСКО ГЕОЛОШКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА

3.1. СЕИЗМИЧНОСТ ТЕРЕНА

3.2. ГЕОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ТЕРЕНА

4. ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ОБАВЕЗНА ИЗРАДА ПРОЈЕКТА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ, ОДНОСНО

ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ, УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА И УРБАНИСТИЧКО АРХИТЕКТОНСКОГ КОНКУРСА

5. ПРИКАЗ ОСТВАРЕНИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПАРАМЕТАРА И КАПАЦИТЕТА

6. ПРИМЕНА ПЛАНА

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Редни број	Назив графичког приказа	Размера
0.1.	Извод из ППО Апатин	-
1.2.	Постојећа функционална организација простора у обухвату плана са претежном наменом површина	1:2500
2.1.	Граница плана са поделом простора на зоне са планираном детаљном наменом површина и заштитом непокретних културних добара	1:2500
2.2.	Саобраћајна инфраструктура, регулационо-нивелациони план са аналитичко геодетским елементима за обележавање и синхрон план	1:1000
2.3.	План површина јавне намене са предлогом грађевинских парцела и планом спровођења	1:2500
2.4.	Попречни профили	-

5.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА

Општи циљеви израде Плана, дефинисани у складу са циљевима и опредељењима просторног развоја планова вишег реда и специфичностима овог подручја, у просторно - функционалном смислу су:

1. утврђивање одговарајуће регулације везног колосека - железничке триангле,
2. одређивање правила уређења, правила грађења и заштите за садржаје у обухвату Плана,
3. обезбеђење услова за опремање простора неопходном инфраструктуром,
4. усклађивање планских решења са основним принципима одрживог развоја,
5. примена мера заштите животне средине на подручју Плана.

6. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Током израде предметног Плана и Стратешке процене утицаја на животну средину, разматрана су питања у вези са заштитом животне средине и дефинисани услови под којима се планиране активности могу реализовати. Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе као и свих прописа утврђених законском регулативом и условима надлежних институција. У том смислу су за израду стратешке процене утицаја коришћени услови и документи који су том контексту релевантни. Посебна пажња је посвећена могућим утицајима Просторног плана и планских решења на квалитет животне средине у контексту еколошки најприхватљивијег решења којима ће бити умањена опасност од нарушавања квалитета животне средине на траси коридора железничке пруге.

Критеријуми за утврђивање могућности значајних утицаја на животну средину планова и програма садржани су у Прилогу I Закона о стратешкој процени утицаја. Ови критеријуми заснивају се на: карактеристикама плана/програма и карактеристикама утицаја. У конкретном случају, поред наведених критеријума, посебно је важна идентификација проблема заштите животне средине на простору који је под директним утицајем железничке пруге и активности и анализа могућих импликација наведених активности на квалитет животне средине, а посебно на:

- квалитет основних чинилаца животне средине,
- повећање интензитета буке,
- непокретна културна добра,
- утицаје у случају акцидентних ситуација.

На основу анализе планских решења, посебно су разматране могуће импликације железничке пруге и пратећих садржаја на животну средину, јер наведене активности имплицирају доминантне утицаје изградње и одвијања саобраћаја на чиниоце животне средине, посебно у деловима трасе где пруга пролази кроз насељена места и заштићена природна добра и посебно вредне делове природе. Иако ће ове активности и објекти бити у фокусу, са еколошких и социо-економских аспеката су анализирани све стратешке смернице дефинисане Планом, укључујући и утицаје (позитивне и негативне). Такође, с обзиром на планиране намене, нису разматрани утицаји које планирани објекти и активности по природи намене и техничко-технолошким карактеристикама не могу имати на квалитет животне средине.

7. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)

Заштита животне средине је један од основних друштвених задатака. Негативни утицаји по исту су углавном последица лоше планиране изградње, испуштања непречишћених отпадних вода у водотоке, одвијања саобраћаја, као и непознавања основних законитости из области животне средине.

Циљ спровођења стратешке процене утицаја, чији је резултат израда Извештаја, је пре свега сагледавање могућих негативних утицаја на квалитет животне средине и планирање мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире, не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

Да би се постављени циљеви остварили, потребно је сагледати све планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијално негативних утицаја.

Стратешка процена се бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења заштите животне средине у Плану.

У Стратешкој процени, фокус је на анализи планских решења, која могу имати утицаја на животну средину.

У том контексту, у Стратешкој процени се анализирају могући утицаји планираних активности на животну средину и дефинишу планске мере заштите које ће потенцијалне негативне ефекте плана довести на ниво прихватљивости, а који ће се вредновати у односу на дефинисане индикаторе.

Планом нису предвиђена варијантна решења, већ су планска решења дефинисана за ону варијанту из Материјала за рани јавни увид која је одабрана и разрађује се кроз идејни пројекат. Усвојена планска решења, која се на директан и индиректан начин односе на заштиту животне средине, интерпретирана су у Плану, а предметним Стратешком проценом утврђено је да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности на простору обухвата Плана.

У случају нереализовања Плана, тенденције у уређењу и коришћењу предметног простора ће се вероватно одвијати према следећем сценарију:

- Нереализовање смерница из плана вишег реда и других обавезујућих докумената;
- Неадекватна узурпација и изградња простора у супротности са плановима вишег реда.

8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Према карактеристикама подручја у обухвату Плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Просторног плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења и саставни су део Стратешке процене.

Према Закону о планирању и изградњи, као фаза у изради планског документа предвиђена је израда Материјала за рани јавни увид, чиме се обезбеђује учешће заинтересованих, са могућношћу давања примедби и сугестија на концепцију планских решења.

Рани јавни увид (РЈУ) је и у случају овог Плана организован после доношења одлуке о изради планског документа, а пре формирања Нацрта планског документа.

У току израде Плана и Стратешке процене прибављени су следећи услови и сагласности надлежних институција (Табела 1).

Табела 1: Попис органа и институција од значаја за израду Плана

Ред. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
1.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у Сомбору СОМБОР
2.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНЕ, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ Сектор за железнице и интермодални транспорт БЕОГРАД
3.	ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ АД Сектор за инвестиције, развој и технологију 11 000 БЕОГРАД
4.	ЦЕНТАР ЗА РАЗМИНИРАЊЕ БЕОГРАД
5.	РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД БЕОГРАД
6.	ЈКП „Наш Дом“ АПАТИН АПАТИН
7.	МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Сектор за управљање животном средином Одсек за заштиту од великог хемијског удеса Управљање ризиком од великог хемијског удеса БЕОГРАД
8.	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ "ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" АД БЕОГРАД ИЗВРШНА ЈЕДИНИЦА СОМБОР СОМБОР
9.	АД „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“ БЕОГРАД БЕОГРАД
10.	А1 д.о.о. Београд НОВИ БЕОГРАД

Ред. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
11.	ЈП „ЕМИСИОНА ТЕХНИКА И ВЕЗЕ“ Сектор технике БЕОГРАД
12.	ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА д.о.о. Београд ОГРАНАК ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА "СОМБОР" СОМБОР
13.	СББ-СРПСКЕ КАБЛОВСКЕ МРЕЖЕ д.о.о. БЕОГРАД
14.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ НОВИ САД
15.	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ ПЕТРОВАРАДИН
16.	НИС АД НОВИ САД НОВИ САД
17.	ЈП "СРБИЈАГАС" НОВИ САД
18.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА Покрајински секретаријат за енергетику грађевинарство и саобраћај НОВИ САД
19.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ЈВП „Воде Војводине“ НОВИ САД
20.	„SAT-ТРАКТ“ ДОО 24300 БАЧКА ТОПОЛА
21.	МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру БЕОГРАД
22.	ТРАНСПОРТГАС СРБИЈА Д.О.О. 21000 НОВИ САД

Извештај о стратешкој процени доставља се на мишљење заинтересованим органима и организацијама и обезбеђује се учешће јавности у његовом разматрању. Након оцене Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину и Извештаја о учествовању заинтересованих органа и организација и јавности, који сачињава орган надлежан за припрему Плана, орган надлежан за послове заштите животне средине може дати сагласност на Извештај о стратешкој процени.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Плану.

1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процује активности различитих интересних сфера и усмерава Просторни план ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја постављају оквир за дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог развоја кроз планска решења.

Концепт одрживог развоја простора у обухвату Плана огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу, вредновањем капацитета планираних садржаја у односу на потребе, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима, односно карактеристикама простора.

Плански основ за израду овог Плана представља Просторни план општине Апатин.

Општи циљ Стратешке процене представља одрживо коришћење простора приликом извођења радова на изградњи, реконструкцији и експлоатацији железничке пруге, кроз активну примену мера заштите природних ресурса, животне средине, безбедности и здравља људи.

Основни разлог за израду Плана је стварање услова за реализацију националних, регионалних и локалних интереса у оквиру граница посебне намене, у складу са условима надлежних органа и организација, усклађујући потребе свих актера на простору.

На основу наведеног општег циља Стратешке процене, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Плану, утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите. Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:

- А. Заштита и унапређење квалитета ваздуха;
- Б. Заштита и унапређење квалитета вода;
- В. Очување и унапређење земљишта,
- Г. Очување и унапређење предела,
- Д. Заштита здравља становништва и други демографски утицаји,
- Ђ. Подстицање економског развоја и запослености;
- Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација

2. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних циљева стратешке процене Плана, врши се избор одговарајућих индикатора стратешке процене утицаја на животну средину. Сврха њихове примене је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица.

Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање активности у простору. Приликом дефинисања индикатора, обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе УН за одрживи развој, индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 37/11) и на елементарне еколошке индикаторе који се могу узети у обзир у односу на постојеће стање животне средине и карактер Плана и планираних активности.

На основу Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине и примене мултикритеријумске анализе обрађивача Извештаја, на територији Плана су дефинисани релевантни индикатори приказани у Табели 2.

Табела 2: Преглед индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Плана

Област СПУ	Посебни циљеви СПУ	Индикатори ¹
ЗЕМЉИШТЕ	Очување пољопривредног и шумског земљишта	Промена површина намене земљишта (%) Штете у шумама Очување пољопривредног и шумског земљишта
ВАЗДУХ	Заштита и унапређење квалитета ваздуха	Амбијенталне концентрације загађујућих материја у урбаним срединама. Загађење ваздуха озонном, CO, суспендованим честицама, SO ₂ , NO _x , PM ₁₀
ВОДА	Заштита и унапређење квалитета вода	Serbian Water Quality Index (SWQI) Емисије загађујућих материја у водна тела*
СТАНОВНИШТВО	Заштита здравља становништва и други демографски утицаји, Подстицање економског развоја и запослености;	Број стамбених објеката у зони са повећаним нивоом комуналне буке Укупни индикатор буке: јединица мере: децибел (db(A)) Индикатор ноћне буке: јединица мере: децибел (db(A)) Број запослених на изградњи и у експлоатацији пруге Дужина нових/ реконструисаних саобраћајних коридора (km)
ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ	Очување и унапређење предела	Угрожене и заштићене врсте Диверзитет врста
ПРИРОДНА ДОБРА И КУЛТУРНА ДОБРА	Очување заштићених природних подручја Заштита и очување културних добара	Заштићена подручја Број и значај потенцијално угрожежих непокретних културних добара
АКЦИДЕНТИ	Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.	Површина обухваћена могућим акцидентима Изложеност становништва, објеката, биљног и животињског света могућим акцидентима

Индикатори наведени у претходној табели дефинисани су са циљем праћења реализације планских, а не технолошких решења, у планском периоду, уколико се за то укаже потреба.

¹ Дефиниција и опис индикатора, као и методологија израчунавања дати су у Прилогу Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине.

3. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја, те на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања. Истиче се и то да је стратешка процена делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама.

Како би била потпуно интегрисана, процедура стратешке процене треба да се преплиће са процедуром израде Просторног плана.

Табела 3. приказује принцип по којем се руководило при изради ова два елабората, односно приказана је веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене.

Табела 3: Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза - пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Плана	Узајамни утицај ових фаза	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израдаматеријала за рани јавни увид Плана	Узајамни утицај ових фаза	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) - формулисање Извештаја о стратешкој процени
Израда Нацрта плана		
Стручна контрола Нацрта Плана	Узајамни утицај ових фаза	Мишљење заинтересованих органа и организација на СПУ
Јавни увид у Нацрт Плана	Узајамни утицај ове две фазе - у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	Јавни увид у Извештај о СПУ
Доношење Плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештај о СПУ	Оцена и сагласност на Извештај од стране надлежног органа
Спровођење Плана	Узајамни утицај ових фаза	Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

Циљеви стратешке процене су, с обзиром на паралелну израду ова два документа, у потпуности били усаглашени са циљем Нацрта Плана. Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:

- А. Заштита и унапређење квалитета ваздуха;
- Б. Заштита и унапређење квалитета вода;
- В. Очување и унапређење земљишта,
- Г. Очување и унапређење предела и природних вредности,
- Д. Заштита здравља становништва и други демографски утицаји,
- Ђ. Подстицање економског развоја и запослености;
- Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација

У табели 4. приказана је компатибилност општих циљева Плана и посебних циљева стратешке процене.

У предметној стратешкој процени није утврђивана компатибилност свих појединачних и посебних циљева Плана и стратешке процене, јер су сви посебни циљеви Плана усклађени са општим циљевима у Плану.

Табела 4: Компатибилност циљева Плана и СПУ

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е
Утврђивање одговарајуће регулације везног колосека - железничке триангле	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	+	0/+
Одређивање правила уређења, правила грађења и заштите за садржаје у обухвату Плана	+	+	+	+	+	+	+
Обезбеђење услова за опремање простора неопходном инфраструктуром	+	+	+	+	+	+	+
Усклађивање планских решења са основним принципима одрживог развоја	+	+	+	+	+	+	+
Примена мера заштите животне средине на подручју Плана	+	+	+	+	+	+	+

+ - позитивно, 0 - неутрално, - негативно

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Стратешком проценом се сагледавају могући негативни утицаји планских решења на квалитет животне средине, из чега следи дефинисање мера за превенцију или минимизацију истих.

Стратешком проценом се разматрају питања и проблеми везани за заштиту животне средине, који се односе на:

- утицај досадашњих саобраћајних активности у региону и повећање потребе за побољшањем путне и железничке инфраструктуре услед економског развоја
- Утицај предметног коридора железничке пруге на природне ресурсе
- Мере и услове заштите животне средине током извођења радова и након извођења радова и привођења простора планираној намени.

У поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, планска решења су вреднована у односу на:

- Природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;
- Створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења простора и планирано уређење;
- Стање комуналне опремљености и уређености простора;
- Стање и статус природних и културних вредности;
- Услове надлежних институција добијених у поступку израде Плана и Извештаја о стратешкој процени;
- Циљеве планског документа вишег хијерархијског нивоа и циљеве предметног Плана.

Планска решења формулисана су у складу са смерницама и циљевима планова вишег хијерархијског нивоа, као и условима надлежних институција, органа и предузећа, достављених за потребе израде овог Просторног плана, и другим значајним документима за овај простор.

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизацију истих. У циљу остварења приоритетног циља, потребно је сагледати активности и планска решења предвиђена Планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планска решења на животну средину.

У наредној табели је дат преглед планских решења по секторима плана, док су у наредним поглављима сагледавани утицаји планских решења по секторима плана у односу на циљеве стратешке процене.

Табела 5: Планска решења обухваћена стратешком проценом утицаја

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, подземне воде)	
1.	Забрана упуштања непречишћених вода у упојне бунаре, природне ретензије и водопрпусне септичке јаме или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним и површинским водама
2.	Успостављање континуираног праћења стања животне средине, односно: праћењем емисије загађујућих материја у ваздух, подземне и површинске воде и земљиште и мониторинга буке (у зони утицаја пруге, уколико се Студијом процене утицаја пројектне документације покаже као потребно)
3.	Пречишћавање (примарно и секундарно) отпадних вода до траженог степена квалитета за реципијент
Заштита природних вредности	
4.	У оквиру просторних целина од значаја за очување биолошке и геолошке разноврсности, спроводиће се заштита простора у складу са мерама заштите природе
5.	Коришћење, уређење и заштита водног земљишта у оквиру обухваћеног подручја
6.	Заштита строго заштићених врста спровођењем забране коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама
Заштита културних вредности	
7.	Обезбеђивање адекватне доступности културног наслеђа.
Заштита животне средине и здравља становништва	
8.	Ревитализација и рекултивација деградираних простора, унапређење квалитета животне средине са циљем унапређења животних услова на планском подручју
9.	Успостављање мониторинга медијума животне средине и примена мера заштите животне средине у току изградње и експлоатације свих објеката у обухвату Плана, а у функцији инфраструктурног коридора
Управљање отпадом	
10.	Одлагање комуналног и других врста отпада у складу са регионалним плановима управљања отпадом и локалним плановима за територијалне јединице које су обухваћене овим Планом
Унапређење водне и комуналне инфраструктуре	
11.	Изградња нових водних објеката и реконструкција постојећих водних објеката, као и објеката у служби истих на постојећим каналима уз усклађивање планираних објеката с постојећим водним објектима и хидромелиорационим уређењем предметног подручја
12.	Обезбеђење одговарајућих услова у смислу комуналне опремљености простора, као и уређење и обезбеђење водних ресурса од даљег загађивања
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	
13.	Изградња/реконструкција пружног профила, са сервисним саобраћајницама (објекти СС и ТК система и др.)
14.	Минимизирање утицаја коридора на природне ресурсе, непокретна и културна добра правилним избором и позиционирањем трасе
15.	Коришћење савремених технологија приликом изградње/реконструкције и експлоатације пруге
16.	Примена савремених техничко-технолошких мера у току изградње/реконструкције/ експлоатације, у циљу заштите околине од утицаја саобраћаја (вода, земљиште, ваздух, бука)
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	
17.	Примена мера заштите у складу са мерама заштите од ванредних ситуација
18.	Формирање заштитних појасева зеленила на простору у обухвату Плана, у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта – у функцији заштите каналске мреже, заштите од ветра, заштите пољопривредног земљишта и усева.

2. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизацију истих.

У циљу остварења приоритетног циља, потребно је сагледати активности и планска решења предвиђена Планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планских решења на животну средину.

Процена утицаја варијантних решења

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта су то варијантна решења Просторног плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се морају разматрати најмање две варијанте:

- Варијантно решење 1 - уколико не дође до спровођења планских решења;
- Варијантно решење 2 - уколико се реализују планска решења (варијанта одрживог развоја).

Стратешка процена се бави разрадом варијанте реализације, односно не реализације планских активности, док се пројектна документација односно студија процене утицаја на животну средину бави разматрањем техничких и технолошких варијанти.

Током израде идејног ређења који представља основ за израду овог Плана и дефинисање планских решења, разматрано је неколико варијанти у погледу избора трасе пруге, при чему је изабрана траса разрађена у овом Просторном плану, а самим тим и у стратешкој процени која разматра утицаје планских решења на животну средину.

У даљим разматрањима посматрана су два варијантна решења 1 и 2. што је приказано у наредној табели.

Табела 6: Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Циљеви стратешке процене

- А. Заштита и унапређење квалитета ваздуха;
- Б. Заштита и унапређење квалитета вода;
- В. Очување и унапређење земљишта,
- Г. Очување и унапређење предела и природних вредности,
- Д. Заштита здравља становништва и други демографски утицаји,
- Ђ. Подстицање економског развоја и запослености;
- Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација

СЕКТОР ПЛАНА	СЦЕНАРИО РАЗВОЈА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ						
		А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, подземне воде)	ВАРИЈАНТА 1	-	-	0/-	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Заштита природних вредности	ВАРИЈАНТА 1	-	-	0/-	-	0/-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Заштита животне средине и здравља становништва	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Управљање отпадом	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	0	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+
Унапређење водне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	0	+	+	0	+	0	+
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	0/+	0/+	+	+	+
Заштита од природних и техничко-технолошких Удеса и несрећа	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+

+ - укупно позитиван утицај, - - укупно негативан утицај, 0 - неутралан утицај

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

На основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења.

Резимирајући позитивне и негативне ефекте варијанти Плана, може се констатовати следеће:

1. У варијанти да се План не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати негативни ефекти са аспекта заштите животне средине и неадекватно и неодрживо коришћење предметног простора што би довело до угрожавања природних ресурса;
2. У варијанти да се План имплементира могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, посебно у области економије водне инфраструктуре, заштите земљишта и здравља становништва, повећања економске развијености и боље саобраћајне повезаности.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Плана повољнија у односу на варијанту да се План не донесе.

3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА

Изградња објеката и извођење радова, односно уређење простора у обухвату Плана може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградација животне средине.

Коришћење планираних садржаја мора се одвијати на такав начин да се максимално умање потенцијални негативни утицаји на природне вредности, ваздух, воду и земљиште, на становништво и свеукупне услове живота у непосредном окружењу.

Планирање изградње и уређења простора вршити у складу са реалним потребама градње и поштовањем **следећих услова**:

- Организовањем градилишта на минималној површини потребној за његово функционисање, а манипулативне површине просторно ограничити како би се у највећој мери избегле негативне последице на непосредно окружење;
- Узурпирањем што мање површине земљишта, а изграђен простор искористити на најефикаснији могући начин;
- Систематски прикупљати и одлагати грађевински шут и чврст отпад који се мора уклонити са локације по завршетку радова;
- Управљање отпадом/загађујућим материјалима обављати само на уређеној локацији на којој су предузете неопходне мере заштите од загађења земљишта, површинских и подземних вода;
- Применити мере за спречавање распрострањања прашине са градилишног простора, преваходно на извору настанка (прскање водом, прекривање депоа градилишног материјала и сл.);
- Транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- Материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа;

- Планирати уклањање свих привремених објеката, преосталог грађевинског материјала и другог отпада са локације по завршетку изградње, након чега треба извршити санацију и рекултивацију евентуално деградираног простора;
- За потребе кретања возила до локације извођења радова, користити у највећој мери постојеће приступне путеве и стазе, а приликом извођења радова избегавати кретање возила и машина по природним и блиско-природним стаништима;
- Применити опште и посебне санитарне мере и услове предвиђене законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација;
- Обезбедити придржавање и осталих одредби везаних за безбедност по животну средину у обављању предметних активности примењујући друге позитивне прописе, нпр. везане за заштиту од пожара, као и осталу референтну регулативу.

3.2. ИНФРАСТРУКТУРА

3.2.1. Саобраћајна инфраструктура

Основни услов за изградњу/реконструкцију саобраћајне инфраструктуре (**површине јавне намене**) је израда Идејних пројеката и пројеката за грађевинску дозволу за све саобраћајне капацитете уз придржавање одредби:

- Закона о железници („Службени гласник РС“, број 41/18, 62/23);
- Закона о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС“, број 41/18);
- Закона о интероперабилности железничког система („Службени гласник РС“ број 62/23);
- Правилника о техничким условима подсистема инфраструктура („Службени гласник РС“, бр, 39/23 и 17/24);
- Правилника о начину укрштања железничке пруге и пута, пешачке и бициклическе стазе, месту на којем се може извести укрштање и мерама за осигурање безбедног саобраћаја („Сл. гласник РС“, бр. 89/2016)
- Техничких прописа из области железничког инжењеринга;
- SRPS-а за садржаје који су обухваћени пројектима.

Заштитни појасеви:

- **пружни појас** је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 8 m, у насељеном месту 6 m, мерено управно на осу крајњих колосека, земљиште испод пруге и ваздушни простор у висини од 14 m. Пружни појас обухвата и земљишни простор службених места (станица, стајалишта, распутница, путних прелаза и слично) који обухвата све техничко-технолошке објекте, инсталације и приступно-пожарни пут до најближег јавног пута.
- **инфраструктурни појас** је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 25 m, мерено управно на осу крајњих колосека који функционално служи за употребу, одржавање и технолошки развој капацитета инфраструктуре.
- **заштитни пружни појас** је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 100m, мерено управно на осу крајњих колосека.

3.2.2. Водна и комунална инфраструктура

Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода, и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, у свему уважити одредбе члана 133. и 134. Закона о водама, па је тако забрањено:

- на насипима и другим водним објектима копати и одлагати материјал, напасати крупну стоку, вући посечено дрвеће, прелазити и возити моторно возило, осим на

местима на којима је то дозвољено и обављати друге радње којима се може угрозити стабилност тих објеката;

- на водном земљишту:
 - градити објекте којима се смањује пропусна моћ корита,
 - одлагати чврсти отпад и опасан и штетан материјал,
 - складиштити дрво и други чврст материјал на начин којим се ремете услови проласка великих вода,
- мењати или пресецати токове подземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму којим се угрожава снабдевање питком или технолошком водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и објеката;
- градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5 m од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала;
- изводити друге радове који би могли да угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.

Забрана вршења радњи из члана 133. Закона о водама, може се проширити и изван граница водног земљишта, ако би се тим радњама угрозио водни режим или водни објекти.

Ради осигурања стабилности дна и косина канала и водотока и осигурања постојећег водног режима, на месту изградње пропуста или моста, придржавати се следећег:

- У случају изградње пропуста на мелиорационим каналима, неопходно је у дужини од по минимум 5,0 m са узводне и низводне стране пропуста обложити косине и дно канала бетоном, бетонским плочама или каменом. Пропуст поставити на пројектовану коту дна канала. Ако је постојећа кота дна канала, геодетски снимљена, нижа од пројектоване, пропуст поставити на постојећу/снимљену коту дна.
- Хидрауличким прорачуном доказати да за усвојене карактеристике пропуста не долази до успора, односно до повишења нивоа воде узводно од пропуста; У случају да профил мелиорационог канала у зони планираног пропуста евакуише и додатне количине воде - део атмосферских вода са трупа железничке пруге, хидраулички прорачун извршити узимајући у обзир и додатне количине воде са трупа пруге.
- У случају изградње моста на мелиорационом каналу, мост димензионисати и позиционирати тако да ни један елемент мостовске конструкције не залази у пројектовани и постојећи профил канала. Испод моста није неопходно обезбедити радно-инспекциону стазу канала. Ако је постојећи профил канала дубљи или шири од пројектованог, елементе мостовске конструкције усвојити у односу на постојећи профил канала. Технологијом извођења радова и условима експлоатације не сме се нарушити стабилност обала и дна канала.
- Постављање линијског објекта изван парцеле водног земљишта, паралелно са мелиорационим каналом, пројектовати тако да управно растојање између трасе инсталације и ивице обале канала најмање 5,0 m. Линијски објекат поставити најмање 1,0 m испод коте терена и обезбедити од утицаја механизације за одржавање канала.

Испуштање атмосферских вода у мелиорациони канал/водоток:

- Дозвољава се испуштање атмосферских вода са трупа железничке пруге у мелиорационе канале и водотоке тако да техничко решење испуштања вода уважи пројектоване и постојеће геометријске и хидрауличке елементе реципијента, низводне каналске мреже и других водних објеката, тако да се обезбеди функционалност хидромелиорационог система, услови одржавања водних објеката и сигурност од преливања по околном терену.
- За канале који не могу да приме предвиђене количине атмосферске воде са трупа пруге, дозвољава се њихова реконструкција. Реконструисати ону дужину канала

после које ће постојећи канал моћи да спроведе увећану количину воде услед уливања атмосферских вода са пруге. Ако такви услови не постоје, потребно је реконструисати канал у целој дужини, одн. до места улива у канал вишег реда. Све трошкове реконструкције канала, сноси инвеститор.

- На месту излива атмосферских вода у канал/водоток, геодетски снимити попречни профил реципијента и постојеће стање приказати у односу на пројектовано. У случају да је снимљени профил већи од пројектованог профила, за техничко решење уважити снимљено стање.
- Изливну грађевину за испуст атмосферских вода у мелиорациони канал/водоток дефинисати тако да високи водостаји реципијента не спречавају евакуацију воде и да се не изазива ерозија корита и обала при свим режимима течења и свим режимима изливања воде. На месту излива, предвидети осигурање реципијента од ерозије, облагањем каменим или бетонским елементима, најмање 3,0 m узводно и низводно од места излива. Ако је реципијент водоток, обложити само косину водотока на којој ће се налазити излив, а према наведеним критеријумима. Изливна грађевина мора бити на растојању најмање 5,0 m од пропуста/моста. Цевовод атмосферске канализације у зони радно-инспекционе стазе мора бити постављен минимално 1,0 m испод постојеће површине терена и димензионисан на оптерећење тешке грађевинске механизације која ради на одржавању каналске мреже.
- У површинске и подземне воде, забрањено је испуштати било какве воде осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода чији квалитет обезбеђује одржавање минимално доброг еколошког статуса (II класа воде) реципијента, према Уредби о класификацији вода. Квалитет ефлуента треба да задовољава граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање и Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање.
- Достизање граничних вредности емисије загађујућих материја не може да се врши путем разблажења, према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање.
- Условно чисте атмосферске воде, чији квалитет је одређен претходним условима, могу се без пречишћавања, путем интерне атмосферске мреже и преко уређених испуста, одвести у јавну атмосферску канализацију према условима надлежног комуналног предузећа, на зелене површине у оквиру парцела планираних објеката, или у мелиорационе канале.

3.2.3. Електроенергетска инфраструктура

- Приликом пројектовања и извођења радова на објектима, а у случају укрштања и паралелног вођења са објектима електро-енергетске инфраструктуре придржавати се Правилника о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова, Правилника о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова напона од 1 kV до 400 kV, Збирке техничких препорука ЕД Србије као и других важећих прописа из ове области.
- Ближе услове за пројектовање и прикључење, као подлогу за израду пројекта за грађевинску дозволу (или пројекта за извођење) огранак ЕД Сомбор ће прописати у редовном поступку у обједињеној процедури.

3.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мере заштите ваздуха

Заштита ваздуха ће се обезбедити кроз примену следећих мера:

- Мере за очување квалитета ваздуха у складу са одредбама члана 40. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 - др. закон) који се односи на

предузимање мера за спречавање и смањење загађивања ваздуха, као и сагласно другим одредбама овог Закона које се односе на стационаране и покретне изворе загађивања;

- Дефинисање и других мера заштите квалитета ваздуха кроз поступак процене утицаја на животну средину.

Мере заштите вода

У циљу заштите вода (површинских и подземних) успостављају се следеће мере заштите:

- Забрана испуштања непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у крајњи реципијент, у складу са чл. 97 и 98 Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон), при чему квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализацију у складу са правилима одвођења и предтретмана отпадних вода, односно у крајњи реципијент, према захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Забрана испуштања отпадних вода које су прекомерно термички загађене;
- Обавезно очување квалитета површинских и подземних вода у складу са захтеваном класом;
- Градилишна површина треба да буде правилно дренирана, преко добро постављених дренажних канала и евентуалних пропуста, а зауљена вода са свих асфалтираних површина мора бити испуштана у прописно димензионисане таложнице са сепаратором уља пре испуштања у реципијент;
- Простор за привремено складиштење опасних материја треба да буде ван утицаја површинских и унутрашњих вода, а извођење радова избегавати у влажним теренским условима;
- Забрана трајног депоновања отпада на целом подручју обухвата Плана због потенцијалног посредног загађивања подземних вода.

Мере заштите земљишта

Заштита земљишта најуже је повезана са заштитом ваздуха и воде, јер се многи од загађивача преко падавина, нагиба и пукотина у тлу и сл. преносе из вода у земљиште.

Планирање заштите земљишта остварити спровођењем мера и активности за заштиту од загађења и деградације ради очувања његових природних особина и функција, сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15).

Заштиту земљишта од потенцијалне деградације обезбедити адекватним одвођењем отпадних вода, као и предузимањем превентивних мера при претакању или претовару материја које имају загађујући карактер.

Посебни услови и мере у функцији заштите земљишта се огледају кроз забрану стихијског одлагања отпада на територији обухвата Плана у циљу заштите земљишта.

Планирати одговарајуће мере за случај акцидентног испуштања загађујућих материја:

- Извођач мора да обезбеди опрему и обучено особље које ће познавати процедуре у случају акцидента, као и детаљне процедуре за хитно реаговање у случају незгода или инцидента и то мора бити постављено на градилишту;
- Загађени слој земљишта мора се хитно отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији;
- На место акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта.

3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

У обухвату Плана налази се један археолошки локалитет.

На археолошким локалитетима не смеју се спроводити било какви земљани, машински и грађевински радови који би их угрозили или оштетили, без примене прописаних мера заштите археолошких локалитета.

Неопходна мера заштите за изградњу железничке триангле, јесте археолошко ископавање на месту обележених археолошких локалитета (на карти у прилогу), као и археолошки надзор земљаног ископа за изградњу дуж целе трасе.

Археолошка ископавања И археолошки надзор радова спроводе стручњаци Покрајинског завода за заштиту споменика културе, па је инвеститор у обавези да благовремено писмено, пре почетка радова, обавести Покрајински завод о датуму почетка истих и затражи израду Програма мера заштите археолошких локалитета.

У случају да се приликом археолошког надзора земљаних радова открију непокретни и покретни археолошки налази, инвеститор је у обавези да привремено заустави радове и предузме мере заштите према посебним условима које ће издати Покрајински завод за заштиту споменика културе и омогући стручној служби да обави археолошка истраживања и документовање на површини са откривеним непокретним и покретним културним добрима.

Инвеститор је дужан да обезбеди средства за археолошки надзор, истраживање, заштиту, чување, публикавање и излагање добара која уживају претходну заштиту у случају вршења земљаних, грађевинских и осталих радова на површинама где се открију археолошки локалитети и добра под претходном заштитом.

3.5. ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

Подручје обухвата Плана детаљне регулације железничке пруге триангле између магистрале пруге бр. 110, Суботица – Богојево – државна граница – (Ердут) и регионалне железничке пруге бр 207, Нови Сад – Оџаци – Богојево у КО Сонта се не налази унутар граница заштићених подручја, односно нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, утврђених еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије.

Сходно наведеном, у обухвату Плана, применити следеће мере заштите природе:

1. Заштита дивљих врста:

1.1. Код свих хидротехничких објеката који стварају баријеру за кретање животиња, односно могу да заробе ситне животиње (нпр. стрме вештачке површине, шахтови вертикалних зидова) треба обезбедити техничка решења које обезбеђују безбедно кретање малим животињама, односно омогућују њихов излазак из објекта;

1.2. За изворе ноћног осветљења који се налазе на отвореном, изабрати моделе расвете за директно осветљење са заштитом од расипања светлости, којима се обезбеђује усмереност светлосних снопова према жељеним садржајима и спречава расипање светлости према небу (према ваздушним коридорима миграције);

2. Озелењавање узурпираних површина, изложених ерозији и ширењу инвазивних врста, треба да се одвија паралелно са изградњом формирањем травних површина у што краћем року;

3. Изградњу пруге вршити под следећим условима:

- 3.1. евентуалне активности ван коридора пруге ограничити на што мању површину;
- 3.2. Управљање загађујућим материјама обављати само на уређеној локацији на којој су предузете неопходне мере заштите од загађења земљишта, површинских и подземних вода;

4. Мере управљања отпадом:

- 4.1. Забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, одлагање ископаног земљаног и другог материјала унутар водотокова и у пријобалном појасу, као запуњавање влажних и забарених делова терена овим материјалима;
- 4.2. Отпад настао услед изградње, коришћења и одржавања мора да буде привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања, а у складу са чланом 3. Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 95/2018 – др. закон и 35/2023) према коме се управљање отпадом врши на начин којим се обезбеђује контрола и примена мера смањења: а) загађена вода, ваздуха и земљишта; б) опасности по биљни и животињски свет; в) опасности од настајања удеса, експлозија или пожара; г) негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности; д) нивоа буке и непријатних мириса;
- 4.3. Привремено складиштење евентуално присутног опасног отпада планирати у складу са чланом 36. и 44. Закона о управљању отпадом и пратећим законским актима нижег реда, ради спречавања емисије/расипања загађујућих материја у окружење;

5. Техничке мере за спречавање распрострањања евентуално присутних честитих и осталих загађујућих материја, применити у складу са чланом 40. Закона о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 10 2013 и 26/2021)а које се односе на предузимање мера за максимално могуће смањење загађивања ваздуха, као и сагласно другим одредбама овог Закона које се односе на стациониране и покретне изворе загађивања;

6. Заштиту земљишта на предметном простору остварити спровођењем мера и активности за заштиту од загађења и деградације ради очувања његових природних особина и функција, сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити земљишта („Сл. гласник РС”, бр. 112/2015);

7. Мере за очување квалитета земљишта у окружењу предметног комплекса дефинисати у складу са чланом 16. Закона о пољопривредном земљишту („Сл. Гласник РС”, бр. 62/2006, 65/2008 – други закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017 и 95/2018 – др. закон) који се односи на забрану испуштања и одлагања штетних материја на пољопривредном земљишту и у каналима за одводњавање и наводњавање, као и поштовањем осталих мера за заштиту земљишта од деградације;

8. Мере за очување квалитета вода, у складу са члановима 97. И 98. Закона о водама („Сл. гласник РС”, бр.30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – др. Закон), спроводећи придржавањем забране испуштања непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у крајњи реципијент. Зауљене воде треба одвести са манипулативних асфалтних површина, по потреби, до места одговарајућег предтретмана истих (преко сепаратора уља и таложника брзоталожних примеса) пре испуштања у реципијент;

9. Уколико извођач радова у току радова пронађе геолошка или палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, обавезан је да иста пријави Министарству заштите животне средине као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица.

3.6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И РАТНИХ РАЗАРАЊА

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи, или да проузрокују штету већег обима на простору за који План ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства.

Одредбе Закона о ванредним ситуацијама односе се, поред осталог и на успостављање адекватних одговора на ванредне ситуације, које су узроковане елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама (удесима) и катастрофама.

Подручје обухваћено Планом може бити угрожено од: земљотреса, метеоролошких појава-ветрова, града, атмосферског пражњења, пожара, техничко-технолошких несрећа/акцидентата и ратних разарања.

При пројектовању и утврђивању врсте материјала за изградњу или реконструкцију објеката, обавезно је уважити могуће ефекте за наведени степен сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали ЕМС-98, како би се максимално предупредиле могуће деформације објеката под сеизмичким дејством.

Мере заштите од земљотреса подразумевају строго придржавање и примену важећих грађевинско-техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју.

Према подацима Министарства заштите животне средине на простору обухвата Плана нема евидентираних севесо постројења/комплекса.

У случају изградње нових севесо постројења, у контактної зони плана која би могла имати утицаја на планско подручје, а у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини методологије израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра се удаљеност од минимум 1000 m од границе севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне - зоне опасности одређује на основу резултата моделовања ефеката удеса.

4. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА

У Прилогу I Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисани су критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја.

Критеријуми се односе, са једне стране на процену планских решења са аспекта значаја плана за заштиту животне средине и начина на који су проблеми заштите животне средине превазиђени са становишта могућих утицаја на чиниоце животне средине, а са друге стране критеријуми се односе на вредновање карактеристика тих утицаја (вероватноћа, интензитет, временска и просторна димензија итд.).

У поступку анализе утицаја планских решења, у складу са Законом, анализиране су карактеристике утицаја према следећим критеријумима:

1) Вероватноћа настанка утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај изванредан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Просторног плана.

Вероватноћа утицаја може бити од потпуно извесне (100%), до ситуације у којој је утицај готово невероватан.

Ова чињеница је посебно важна јер тако одређено планско решење које генерално има изразито јак нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно, па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

2) Интензитет и значај утицаја

Величина утицаја	Ознака	О п и с
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

3) Просторне размере утицаја

Размере утицаја	Ознака	О п и с
Могућ утицај ван граница државе	ТГ	Трансгранични
Могућ утицај на националном нивоу	Н	Државни
Могућ утицај на регионалном нивоу	Р	Регионални
Могућ утицај на нивоу општине	О	Општински
Могућ утицај у некој зони, делу општине	Л	Локални

4) Сложеност /реверзибилност

- Реверзибилан - повратан процес (**Р**) - ефекти утицаја у окружењу се могу анулирати сукцесивним процесом;
- Иреверзибилан - неповратан утицај (**И**) - штете су толико велике да се првобитно стање не може вратити.

5) Временска димензија

Према времену трајања утицаји се могу поделити на:

- **Привремен (П)** - утицај траје краћи временски период;
- **Повремен (ПО)** - утицај се повремено јавља и кратко траје;
- **Трајан (Т)** - последице утицаја су трајног карактера.
- Број изложених становника
- Прекогранична природа утицаја

Утицаји планираних активности у обухвату Просторног плана, иако је у непосредној близини државне границе, немају прекограничне утицаје.

Вредновања карактеристика утицаја извршено је према критеријумима дефинисаним Законом о стратешкој процени утицаја а на основу презентованих матрица.

Табела 7: Карактеристике утицаја у фази изградње планиране инфраструктуре и објекта који су предмет израде Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне размере	Сложеност/реверзибилност	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-1	Л	Р	ПО	50
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	ПО	≥ 100
Девастација и загађење земљишта	М	-2	Л	Р	Т	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	-3	Л	И	Т	-
Угрожавање фауне	М	-1	Л	Р	ПО	-
Нарушавање предеоних вредности	М	-1	Л	Р	Т	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	М	-1	Л	Р	ПО	≥ 100

Табела 8: Карактеристике утицаја у фази експлоатације планираних инфраструктурних и других објекта који су предмет Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне размере	Сложеност/реверзибилност	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-1	Л	Р	П	≥ 100
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	П	≥ 1000
Девастација и загађење земљишта	М	-2	Л	Р	Т	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	-3	Л	И	Т	-
Угрожавање фауне	М	-1	Л	Р	ПО	-
Нарушавање предеоних вредности	И	-1	Л	И	Т	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	В	-1	Л	Р	ПО	≥ 500

5. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА

У складу са чланом 15. Закона о стратешкој процени утицаја, стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката.

Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објекта и активности и различитих планираних активности на планском подручју.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

У Табели 9 на основу вредновања дефинисаног у Табели 10 је извршена анализа кумулативних и синергетских утицаја планских решења.

Табела 9: Вредновање карактеристика утицаја Плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Временска димензија	Просторна димензија
Позитиван (+)	Известан (И)	Кумулативан (К)	Јак позитиван (ЈП)	Краткорочан (Кр)	Локални (Л)
Негативан (-)	Могућ (М)	Кумулативан синергетски (КС)	Позитиван (П)	Средњорочан (Ср)	Регионални (Рег)
Неутралан (Н)	Није могућ (НМ)	Синергетски (СИ) Појединачан-спорадичан (ПС)	Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Дугорочан (Др)	Национални (Нац)

Табела 10: Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Циљеви стратешке процене

- А. Заштита и унапређење квалитета ваздуха;
 Б. Заштита и унапређење квалитета вода;
 В. Очување и унапређење земљишта,
 Г. Очување и унапређење предела и природних вредности,
 Д. Заштита здравља становништва и други демографски утицаји,
 Ђ. Подстицање економског развоја и запослености;
 Е. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација

Сектор плана	Циљеви стратешке процене																				
	А			Б			В			Г			Д			Ђ			Е		
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, подземне воде)	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	М	К	+	И	КС	+	М	С	+	И	КС
	ЈП	Др	Л	ЈП	Др	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л
Заштита природних вредности	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	М	С	+	И	КС
	ЈП	Др	Л	ЈП	Др	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л
Заштита животне средине и здравља становништва	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	М	С	+	И	КС
	ЈП	Др	Л	ЈП	Др	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л
Управљање отпадом	+	М	С	+	М	К	+	М	ПС	+	И	КС	+	И	КС	+	М	С	+	И	КС
	П	Кр	Л	П	Др	Л	П	Ср	Л	П	Др	Л	ЈП	Кр	Л	П	Кр	Л	ЈП	Др	Л
Унапређење водне инфраструктуре	Н	М	С	+	И	КС	+	М	С	Н	НМ	/	+	М	КС	+	М	К	+	М	КС
	П	Кр	Л	П	Др	Л	П	Ср	Л	/	/	Л	П	Др	Л	П	Кр	Л	П	Др	Л
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	+	И	КС	+	М	СИ	+	М	К	-	И	СИ	+	И	КС	+	М	К	+	И	КС
	П	Др	Л	П	Др	Л	П	Др	Л	Н	Др	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	+	М	ПС	+	И	КС	Н	НМ	/	+	М	СИ	+	М	ПС	+	М	К	+	М	К
	П	Ср	Л	П	Др	Л	/	/	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Др	Л

Основни разлог за израду и доношење Плана је стварање услова за реализацију националних и регионалних интереса у области саобраћајне инфраструктуре на принципима одрживог развоја и заштите, односно обезбеђење просторних услова за изградњу железничког коридора. Подизање нивоа приступачности подручја обухваћеног изградом Плана имаће позитивне ефекте на подизање нивоа његове конкурентности, а самим тим и на динамику будућег развоја АП Војводине и Републике Србије, посебно локалних самоуправа.

Вредновање карактеристика и осталих димензија утицаја планских решења на животну средину, вршено је уважавајући исказану потребу за повезивање са непосредним и ширим окружењем, значај побољшања регионалне позиције АП Војводине и општина обухваћених Планом у домену приступачности, као и у саобраћајном растеређењу урбаних подручја и уклањању транзита из насељених места.

Просторни развој планског подручја је омогућен под условом контролисаног коришћења простора у коридору железничке пруге, применом превентивних и санационих мера заштите, мониторингом могућег утицаја пруге на здравље локалног становништва, биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и културно наслеђе, у коридору и зони његовог утицаја.

Закључује се да се спровођење Плана, поред осталог, односи на установљавање зона заштите и успостављање одговарајућих режима коришћења простора у коридору инфраструктурног објекта, са циљем **спречавања конфликта у простору и негативних утицаја на окружење.**

6. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

У оквиру обухвата Плана неопходна је израда пројеката препарцелације у циљу формирања јединствених грађевинских парцела за површине јавне намене.

Није предвиђена израда урбанистичког пројекта ни израда урбанистичко-архитектонског конкурса за простор у обухвату Плана.

Доношење Плана омогућава директну примену, односно издавање локацијских услова, као и информације о локацији за грађевинске објекте везне пруге – триангле.

Спровођење Плана вршиће се:

- изградом пројеката парцелације и препарцелације;
- издавањем локацијских услова, грађевинских дозвола и решења о одобрењу извођења радова за које се не издаје грађевинска дозвола за објекте и радове за које су овим Планом утврђена правила уређења и грађења (директно спровођење).

Закони и подзаконска акта који су наведени у Плану су важећи прописи, а у случају њихових измена или доношења нових, примениће се важећи пропис за одређену област уколико нису у супротности са овим Планом.

За саобраћајне површине, односно за везну пругу - трианглу, коридоре канала важи директна примена Плана.

За објекте који могу имати негативне утицаје на животну средину, надлежни орган прописује потребу израде студије процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени

гласник РС", број 69/05), као и Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС", број 114/08).

IV ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Плану могле успешно имплементирати у планском периоду.

Чланом 17. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, програм праћења стања животне средине у току спровођења Просторног плана садржи нарочито:

- 1) Опис циљева плана и програма;
- 2) Индикаторе за праћење стања животне средине;
- 3) Права и обавезе надлежних органа;
- 4) Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
- 5) Друге елементе у зависности од врсте и обима плана.

Законом о заштити животне средине дефинисано је да Република односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима.

Према члану 69. наведеног Закона, циљеви Програма праћења стања животне средине су:

- Обезбеђење мониторинга;
- Дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- Одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- Дефинисање мониторинга загађивача;
- Успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача;
- Увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

Детаљан програм праћења стања појединачних параметара животне средине потребно је дефинисати у току израде Студије о процени утицаја пројекта пројектно техничке документације.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА

Полазећи од посебне намене и специфичности подручја Плана дефинисани су циљеви који су током израде Стратешке процене разматрани и анализирани у односу на дефинисане Индикаторе и циљеве саме стратешке процене:

- утврђивање одговарајуће регулације везног колосека - железничке триангле,
- одређивање правила уређења, правила грађења и заштите за садржаје у обухвату Плана,
- обезбеђење услова за опремање простора неопходном инфраструктуром,
- усклађивање планских решења са основним принципима одрживог развоја,
- примена мера заштите животне средине на подручју Плана.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, који је у планском периоду неопходно пратити како би се могла вршити оцена планских решења односно њихов позитиван утицај на подручје обухваћено Просторним планом.

Предлог индикатора за праћење стања животне средине предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене и дат је у тачки II.2.

3. МОНИТОРИНГ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг квалитета ваздуха

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се, анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:

- Законом о заштити ваздуха,
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха,
- Уредбом о одређивању зона и агломерација,
- Уредбом о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи,
- Правилником о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама.

У складу са чланом 8. Закона о заштити ваздуха оцењивање квалитета ваздуха врши се за следеће полутанте: **сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице, олово, бензен, угљенмоноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен.**

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Додатно, прописане су и границе (критични нивои, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични нивои за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Студијом процене утицаја на животну средину по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, може се утврдити одређени број локалитета уз посматране железничке коридоре

Мониторинг квалитета воде

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:

- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода,
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода,
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода,
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање,
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање .

Анализа квалитета подземних вода које се користе за водоснабдевање врши се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће.

Предметном стратешком проценом нису дефинисана места мониторинга подземних и површинских вода.

Мониторинг квалитета земљишта

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине, Законом о заштити земљишта, Уредбом о граничним вредностима загађујућих штетних и опасних материја у земљишту и Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта. Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине. Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Предметном стратешком проценом предвиђа се праћење квалитета земљишта, односно вршење нултог мониторинга квалитета земљишта пре изградње нових објеката на подручју обухвата Плана. Након тога, периодично у складу са обавезама које ће проистећи из Студије утицаја пројекта на животну средину.

Мониторинг буке

Директива о заштити од буке 2002/49/ЕЦ и примена Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини има за циљ да се спрече или смање штетни ефекти буке на становништво, као и да се формира адекватна база података на основу које ће се спроводити системске мере за смањивање буке. Систематском мерењу нивоа буке и дефинисању њене временске зависности, приступило се са циљем планирања звучне заштите и могућности оцене сметњи од буке.

Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини дефинисане су граничне вредности индикатора буке по зонама, зависно од њихове намене. Највиши дозвољени нивои спољне буке L_{Aeq} у dB дати су у табели 11.

Табела 11: Највиши дозвољени нивои спољне буке L_{Aeq} у dB

Зона	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољне буке L_{Aeq} у dB (A)	
		дан	ноћ
1	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	45
2	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
3	Чисто стамбена зона	55	45
4	Пословно стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта	60	50
5	Градски центар, занатска, трговачко административна управна зона са становима, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6	Индустријска складишта и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне буке не сме прелазити дозвољене нивое у зони у којој се граничи	

Предметном стратешком проценом нису дефинисана места мониторинга буке али је потребно да она буду дефинисана у Студији процене утицаја на животну средину пројектно техничке документације, посебно на локалитетима пратећих садржаја

железничке пруге, као и потенцијално на локалитетима где коридор пруге пролази кроз грађевинска подручја насеља у обухвату Плана у складу са моделовањем буке које је потребно урадити за предметни коридор.

4. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС” бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21);
- Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 50/12);
- Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС”, број 112/15);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19);
- Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/10);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС”, број 74/11);
- Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС”, број 18/24);
- Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС”, број 114/13);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину њиховог достављања и упутству за њихово попуњавање („Службени гласник РС”, број 17/17) и др.

5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима. Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Мониторинг загађивача

Оператер постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине дужан је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) Прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) Обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са овим законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

6. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Неочекивани негативни утицаји могу се јавити у виду следећих појава:

- Могући негативни утицаји у случају неусвајања Плана;
- Могући негативни утицаји у фази након изведених радова, на реализацији планираних намена, а под претпоставком повишене деградације природних ресурса, као последице непоштовања мера заштите превдиђених Планом.

За предметни План, од фазе припреме, израде материјала за рани јавни увид и нацрта Плана до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора.

У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

V ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу просторно планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Просторног плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

У Стратешкој процени су анализирани све Планом предвиђене активности, извршена је синтезна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине, у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа.

Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Плана на животну средину.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- Одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- Одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoring report“) у оквиру Плана;
- Израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- Полазне основе, анализа и оцена стања;
- Процена могућих утицаја на животну средину;
- Мере заштите животне средине и
- Програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Плана.

Примењени метод рада

Стратешка процена предметног Плана ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Просторног плана, а на основу донете Одлуке о изради Стратешке процене.

Главни задатак Стратешке процене је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима, уважавајући принципе одрживог развоја. Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Просторног плана, омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Одлуком о изради стратешке процене.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа.

Садржина Извештаја дефинисана је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и има следећа поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене;
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
3. Процена могућих утицаја плана на животну средину;
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Просторног плана;
6. Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
7. Приказ начина одлучивања;
8. Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У току израде Извештаја, поред недостатака одговарајућих смерница и упутстава, обрађивач се сусрео и са проблемом информационог система о животној средини, у којем су били доступни само подаци о квалитету појединих медијума животне средине, али на локалитетима који су удаљени од трасе предметне железничке пруге.

Такође, тешкоћу у спровођењу стратешке процене и изради Извештаја о стратешкој процени представљао је недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу Правилника о изради овог документа.

При оцени планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора, имајући у виду да за планско подручје нису доступни систематизовани подаци и да нису вршења мерења одређених параметара животне средине, посебно у делу трасе предметног железничког коридора, те да није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату Плана.

VI ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Након доношења Одлуке о изради Плана, као прва фаза израде Плана урађен је Материјал за рани јавни увид, који је на основу Закона о планирању и изградњи, изложен јавности у периоду од Рани јавни увид је одржан у периоду од 18.01.2024. године до 02.02.2024. године.

У процес одлучивања, током израде Материјала за рани јавни увид и Нацрта плана били су укључени министарства, покрајински секретаријати, јавна предузећа и стручни органи и организације и локалне самоуправе у обухвату Просторног плана, а сви су координисани од стране ЈП Завода за урбанизам Војводине кроз низ састанака и активности одржаних у циљу усклађивања свих захтева у простору. Активности су дате у поглављу **Резултати претходних консултација са надлежним органима и организацијама у поглављу I.9.**

Стратешка процена утицаја Просторног плана на животну средину, интегрисана је као процес у све фазе израде Просторног плана чиме је било омогућено интегрисање циљева и принципа одрживог развоја у све фазе израде Просторног плана (од почетних циљева, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења), а са циљем спречавања или ограничавања негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Сходно члану 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, омогућено је учешће заинтересованих органа и организација у току израде Извештаја о стратешкој процени, односно орган надлежан за припрему плана доставља на мишљење извештај о стратешкој процени органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама.

Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Такође, чланом 19. дефинисано је да је орган надлежан за припрему плана и програма обавезан да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Јавни увид и јавна расправа за Извештај организује се по правилу у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Због значаја пројекта, односно могућих утицаја (позитивних и негативних) предложеног Плана на животну средину, социјални и економски статус локалних заједница на траси коридора пруге, важно је адекватно и "транспарентно" укључивање заинтересованих страна (инвеститора, надлежних државних органа, локалних управа, невладиних организација и становништва) у процес доношења одлука по питањима заштите животне средине.

У погледу начина на који су питања животне средине укључена у Просторни план, у Стратешкој процени је истакнуто да су израда Просторног плана и Стратешке процене текли упоредо, чиме се створила могућност да се циљеви СПУ укључе у најранију фазу дефинисања планских концепција по секторима плана, чиме се остварио интегрални приступ у планирању и заштити животне средине. Резултат тога је да су планска решења креирана у контексту заштите животне средине и то у односу на оне елементе које овакав пројекат може доминантно имплицирати.

VII ИДЕНТИФИКАЦИЈА МОГУЋИХ ПРЕКОГРАНИЧНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Података о прекограничним утицајима нема, односно реализацијом планираних решења утицаји неће бити од међународног значаја. Уколико се појаве било какви негативни утицаји, пре свега узроковани акцидентним ситуацијама ширих размера, неопходно је обавестити надлежно Министарство које даље спроводи поступак (у складу са важећом законском регулативом).

VIII ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

У Извештају о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину анализирани су: значај и карактеристике Просторног плана, карактеристике утицаја планираних садржаја и друга питања и проблеми заштите животне средине у складу са критеријумима за одређивање могућих значајних утицаја Просторног плана на животну средину, а узимајући у обзир планиране намене.

За вредновање је коришћен метод вишекритеријумске евалуације планских решења у односу на постављене циљеве стратешке процене утицаја и дефинисани су индикатори за праћење утицаја планских решења, а у складу са Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", број 37/2011).

Акцент у процесу вредновања планских решења посвећен је анализи њиховог утицаја на потенцијално најосетљивије чиниоце животне средине на конкретном простору, а посебно утицају буке на становништво и природне вредности подручја.

Резимирајући утицаје планских решења на циљеве СПУ, може се констатовати да ће реализација планиране железничке пруге произвести позитивне и негативне утицаје на планском подручју.

Негативни утицаји су према критеријумима за вишекритеријумску евалуацију планских решења у већини окарактерисани као мали и локалног су карактера, односно нису оцењени као стратешки значајни. Ради се доминантно о утицајима који се односе на могуће повећање интензитета буке, односно могућем излагању становништва овим утицајима на деоницама где железничка пруга пролази у близини насеља или стамбених објеката. С друге стране, могуће је очекивати јаке стратешки значајне позитивне утицаје сваког планско решења на циљеве СПУ. Посебно се издвајају позитивни утицаји на подрстицање економског развоја читавог планског подручја кроз саобраћајно повезивање ове територије, чиме се повећава доступност и стварају предуслови за инвестиције и економски развој. Реализацијом мера заштите природе, природних вредности, непокретних културних добара и животне средине ствара се могућност превентивне, али и активне заштите. Такође, њима се релативизују сви процењени негативни утицаји планских решења на циљеве животне средине, а утврђују идентификовани позитивни утицаји, што је са аспекта свеукупног утицаја Плана на животну средину од изузетног значаја.

Да би позитивни плански утицаји остали у процењеним оквирима који неће оптеретити капацитет простора, а могући негативни ефекти планских решења максимално умањили, дефинисане су и таксативно наведене мере/смернице заштите које је потребно спроводити у процесу имплементације плана кроз пројектну документацију и изградњу железничке пруге.

Детаљне организационе и техничко технолошке мере заштите биће дефинисане Студијом о процени утицаја пројекта железничке пруге на животну средину на нивоу техничке документације.

Резимирајући све наведено, закључак Извештаја о стратешкој процени утицаја је да су Просторним планом и Стратешком проценом утицаја на животну средину, анализирани могући утицаји планираних намена и предвидеђене одговарајуће планске и одређене техничке мере заштите, како би планиране активности биле у функцији реализације циљева одрживог развоја на предметном простору. У том контексту, предметни Просторни план сматра се прихватљивим са аспекта могућих утицаја на животну средину, уз поштовање свим мера заштите и мониторинга у току имплементације Просторног плана.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

